

'Het is dan ook een soort voetzoeker'

THEATER

In 'Husbands' staat een mannavriendschap centraal. Het laat zien hoe mensen zichzelf in een knoop kunnen draaien. „Hier moet veel van onszelf komen.”

door Nico de Boer

Barry Atsma en Roeland Fernhout zijn in 'Husbands' na de dood van hun vriend van God los. Toneelgroep Amsterdam speelde de voorstelling over de escapades van drie losgeslagen vrienden dit jaar al in enkele grote Europese steden. Nu volgt de Nederlandse première van een stuk dat ook de acteurs zelf steeds verrast. „Het is dan ook een soort voetzoeker.”

In Lissabon speelde 's lands toonaangevende toneelensemble 'Husbands' in een oogstrelend theater voor een razend enthousiast publiek. In Berlijn reageerden de bezoekers wisselend. „Ik geloof dat er in elke stad wel iets gewijzigd is. Er zit een sterke ontwikkeling in”, zegt Roeland Fernhout in de Stadschouwburg, een klein uur voordat hij en Barry Atsma op moeten in de megaproductie 'De Russen!', een andere voorstelling van Toneelgroep Amsterdam.

Atsma is iets verlaat vanwege een haperende motorfiets op de snelweg tussen zijn woonplaats Utrecht en Amsterdam. Eenmaal aangeschoven kijkt ook Atsma met genoegen terug op het eerste deel van de Husbands-tournee in het kader van het Prosperoproject van de EU: „Ik heb nog nooit zoveel uitersten meegemaakt. In elke cultuur gebeurt iets anders. Duitsers zijn vooral bezig met wat je met zo'n stuk wilt zeggen, terwijl 'Husbands' laat zien hoe mensen

zichzelf in een knoop kunnen draaien. Het stelt meer vragen dan het antwoorden geeft.” De voorstelling 'Husbands' is gebaseerd op de gelijknamige film van John Cassavetes en dateert van 1972.

Toevalligerwijs, of niet, is dat het geboortjaar van de beide acteurs. Ook de hoofdrolspelers in 'Husbands' zijn om en nabij de veertig. En Fernhout wordt uitgerekend op de Nederlandse première veertig: „Ik verheug me erop om dit te spelen op mijn verjaardag, waarbij ook veel mensen van wie ik houd in de zaal zullen zitten.”

'Husbands' gaat over een mannavriendschap. Na het overlijden van hun vriend Stuart leven de anderen zich uit in Londen. „Om voor even of voor altijd uit de band te springen.” Over de overleden vriend kom je niet zoveel te weten. Hoe sterk is die vriendschap? „Ze kennen elkaar van haver tot gort, dat maakt het stuk dynamisch, maar ook grimmig. Eigenlijk was die overleden vriend een beetje een klootzak”, zegt Fernhout. „En toch ook weer niet, je komt er niet helemaal achter.”

En dat puberale gedrag? „Je kunt je afvragen of ze daar ooit uit geweest zijn.” Atsma: „Het is typisch voor mannen om te zeggen: hij was een clown én een beetje een charlatan. Maar ze missen hem ook. In daden gaan ze totaal los. In woorden zijn ze soms wat lomper. Er komen veel emoties los. Dat geeft aan hoe belangrijk Stuart voor ze is. Dat is ook het mooie aan het stuk, onderhuids gebeurt er veel.” Fernhout: „Ik heb niet de indruk dat ze erg goed hebben nagedacht over hun leven. Het overkomt ze. En door de dood van Stuart vragen ze zich ineens af, hé, waar sta ik nu eigenlijk?” Zorgt de

dood van hun vriend voor een loutering? Fernhout: „Ze komen er niet uit, maar berusten in hun lot. Sommigen gaan terug naar hun gezin. Sommigen, want ik wil niks verklappen, gaan niet meer terug.” Atsma: „Het idee is dat je van de dood, van een begrafenis, iets leert. Dat je een ontwikkeling doormaakt. Je kunt je afvragen of dat inderdaad het geval is. Je bent drie dagen heel gevoelig voor grote levensvragen. En dan sijpelt het weg. Zit je weer midden in de waan van de dag.” Zitten die vrienden dicht op hun eigen huid? Atsma: „Ze zijn van onze leeftijd. Je wordt zelf ouder, maakt een ontwikkeling door, je leert een hoop. Maar als je heel eerlijk bent, ben je ook gewoon weer wie je altijd al was en maak je dezelfde soort fouten. Alleen kleurt het anders. Ziet het er net iets anders uit.” Fernhout: „Het is heel makkelijk om vanuit een soort romantiek te zeggen: je moet je ontwikkelen en wees maar lekker dapper. Maar content zijn met wat je hebt en daar de waarde van inzien, is ook wat waard. Het stuk raakt aan een midlifecrisis. Berust je daarin of kom je er tegen in verzet? Wil je meer, wil je iets anders? Durf je risico te nemen om voor iets beters te gaan en met minder te eindigen? Dat is de angst die je tegenhoudt.”

John Cassavetes (1929-1989), vooral bekend van 'A woman under the influence', had een grote liefde voor zijn (vaste) acteurs met wie hij in zijn films 'het menselijk tekort' probeerde te vangen. Voor regisseur Ivo van Hove, tevens directeur van Toneelgroep Amsterdam, was Cassavetes een soort leermeester. Eerder maakte hij de memorabele theaterproducties 'Koppen'

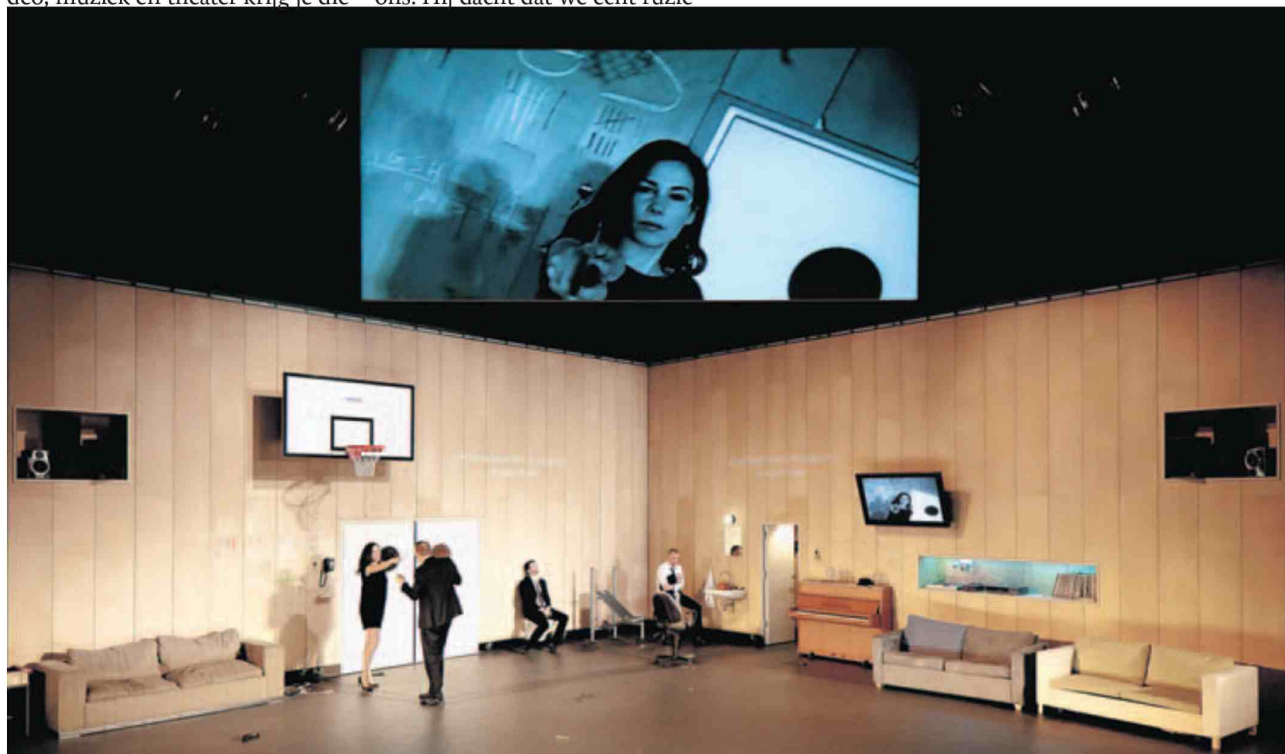

en 'Opening night' naar films van de Amerikaan. Atsma: „Onze voorstelling is in Cassavetes' stijl. Het komt allemaal aan op de sfeer en de energie van de acteurs.” Fernhout: „Er zit een cameraatje op ons hoofd gelijmd.” Atsma: „Je ziet letterlijk hoe er op een ander gereageerd wordt. De zinnestjes zijn soms schijnbaar luchtig, maar in de mix van goed uitgedachte video, muziek en theater krijg je die

als toeschouwer heel direct binnen.” Volgens de acteurs is deze voorstelling anders dan anders. Atsma: „Het is een van de meest persoonlijke en intieme processen voor ons allemaal geweest. Normaal gesproken ben je als acteur vooral de uitvoerende. Hier moet heel veel van onszelf komen. Ivo wist op een zeker moment niet meer wat tekst was en wat van ons. Hij dacht dat we écht ruzie

met elkaar hadden.”

Voorstelling: 'Husbands' naar John Cassavetes door Toneelgroep Amsterdam. Regie: Ivo van Hove. Met Barry Atsma, Roeland Fernhout, Hans Kesting, Alwin Pulinckx, Halina Reijn. Première, 18 april, Stadsschouwburg, Amsterdam. Voorstellingen: 19 t/m 21 april, 8 t/m 12 mei. www.tga.nl

In 'Husbands' komt het volgens acteur Barry Atsma allemaal aan op de sfeer en de energie van de acteurs.